

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi
in tretji četrtek meseca.
Ako je ta dan praznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 2. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Št. 9.

V Ljubljani, dné 1. maja 1902.

Leto XV.

Dijaški dom v Celju.

Rojaki!

V zadevi celjske slovensko-nemške gimnazije smo si pridobili Slovenci združeni z vsemi avstrijskimi Slovenci sijajen vspeh. Dné 21. marca t. l. je zmagala naša pravična stvar nad narodno nestrpnostjo in zagriženostjo tujega naroda, in opravičena radost napolnjuje vsako slovensko srce.

Pa ta radost naj dobi najprimernejši, vidni, slovenskemu narodu trajne koristi donašujoči izraz!

Za celjsko slovensko gimnazijo, ta tako ljuto sovraženi, in tako vstrajno branjeni učni zavod, osnujmo „Dijaški dom v Celju!“

Ta naš gimnazijski zavod ima pač dovolj dijakov. Ni nam jih treba loviti po vseh kronovinah avstrijskih, in jih otimati drugemu narodu. A mnogo, premnogo teh naših dijakov trpi za časa svojega šolanja hudo revščino, in to pogosto ravno najbolj nadarjeni dijaki, katerim je Bog podelil sicer krasen dar, bistro glavico, ali pičlo imetje.

In bridka revščina je kriva, da mnogi omaga, da ne more šole nadaljevati in dovršiti; pomanjkanje in glad vcepita marsikateremu nadebudnemu mladeniču kal hiranja in prerane smrti. Revščina sili mnoge, da si morajo iskati stanovanja daleč zunaj mesta,

ali v mestu jemati najcenejša, vsled tega pa zaduhla, nezdrava stanovanja, ki jim kužijo zdravje in jih spravljajo v družbe, katere jim okužijo srce.

Svoj čas, pred dobrimi petnajstimi leti, osnovala se je v Celji „Dijaška kuhinja“, katera si je postavila blagi, človekoljubni namen, da ohrani mlada, telesno in duševno razvijajoča se bitja pred najhujšim stradanjem. Ta dosega sedaj s pomočjo blagih dobrotnikov svoj namen, da se nasituje vsako opoludne okoli štiredeset dijakov.

To je bilo do zdaj za skrajno silo. Storimo sedaj en korak dalje: osnujmo še „Dijaški dom v Celju“, dom v katerem bodo slovenski dijaki, ki niso tako srečni, da bi mogli študirati, bivajoč v sredi svojih dragih, ampak morajo zapustiti ljubo doma in se podati v tuji jim svet, dobivali zavetje, stanovanje, v katerem se bodo vestno nadzorovali in vzgajali v pravem duhu.

Pri pogovoru dné 18. aprila storili so celjski Slovenci sklep, da naj „Dijaška kuhinja“ razširi svoj delokrog; ne samo hrano, tudi streho in dom naj daje slovenskim dijakom v Celju; osnuje naj se „Dijaški dom v Celju“.

Pozivljamo toraj Vas, rojaki, ki imate ljubeče srce za našo slovensko mladino, da prinašate prispevke za označeni namen. Spominjajte se ob vseh prilikah „Dijaškega doma

v Celju“; spominjajte svoje prijatelje in znance nanj!

Pričakujemo pred vsem, da noben slovenski občinski zastop, noben okrajni zastop, nobena posojilnica in nobena hranilnica ne bode zaostala. Pa tudi zasebniki naj ne zaostajajo.

Komur je podelil Bog posvetni blagor, naj pristopi kot ustanovnik „Dijaškega doma“ v Celju s prispevkom 200 K ali več; komur je dal Bog manje, naj pa od tega žrtvuje primeren prispevek!

Prispevki naj se pošiljajo naravnost na „Dijaški dom v Celju“; podpisani odsek jih bode izkazoval redno v slovenskih časnikih,

ter beležil v spominsko knjigo, katera bode še poznim potomcem naznanjala imena blagodušnih prijateljev slovenske učeče se mladine.

Združimo toraj svoje moči, da se dvigne kmalu ob bistri Savinji v Celju „Dijaški dom!“

V Celju, aprila 1902.

Lovro Baš s. r., c. kr. notar. Ant. Cestnik s. r., gimnazijski profesor. Dr. Ivan Dečko s. r., odvetnik. Josip Kožuh s. r., c. kr. gimnazijski profesor. Franc Ogradi s. r., opat. Dr. Josip Sernec s. r., odvetnik. Dr. Josip Vrečko s. r., odvetnik.

† Kardinal dr. Jakob Missia.

V „Krščansko-socialni zvezi“ predaval dr. Mihael Opeka.

II.

Leta 1884., koncem januarija je zatisnil oči ljubljanski knezoškof Janez Zlatoust Pogačar. Za naslednika mu je bil že designiran na Dunaju in v Rimu kanonik dr. Ivan Gogola. Toda čudna so pota požja. Preden se je razglasilo njegovo imenovanje, je vzorni duhovnik ležal na mrtvaškem odru v aprilu istega leta. Toda predolgo vendar ni ostala ljubljanska škofijska osirotela. Že 15. junija je sporočil minister baron Conrad knezoškofu Zwergerju: „Njegovo Veličanstvo je blagovolilo z najvišjim odlokom z dne 14. junija imenovati za knezoškofa ljubljanskega — dr. Missia.“ To imenovanje je bilo dne 10. novembra v Rimu potrjeno. 7. decembra je potem škof Zwerger v Gradcu posvetil Missio za škofa, in 14. decembra je le-ta v Ljubljani slovesno zasedel stolico sv. Maksima.

In tu se je še-le prav začela razvijati vsa njegova gorečnost, tu je zastavil Missia vse svoje velike zmožnosti v službi kot katoliški škof. Da, katoliški škof! V teh dveh besedah je obseženo vse njegovo delovanje. Dobro je pisal „Slovenec“ ob njegovem odhodu v Gorico: „Prevzv. dr. Jakob Missia ni prišel v našo deželo ne kot politik, ne kot narodni ekonom, ne kot nadzornik slovenščine, ampak prišel je kot katoliški škof.“ (Slov. 16. maja 1898. št. 110.) Kot tak se je trudil pred vsem za to, da se poživí in utrdí med nami krščanska misel. Zakaj „dandanes — tako je pisal koj v prvem pastirskem listu — „v življenju celih narodov in v mislih posameznih ljudi luč svete vere bolj in

bolj ugaša in otemneva; misli in želje človeštva se odvrčajo od Boga in ondotnega življenja, tako da premnogi ves svoj up in ves svoj strah le v svetne reči utapljuje; ljubezen tolikih omrzuje in toliko jih vnemarno hira in spi, in dozdeva se, da jih je mnogo celo mrtvih za krščansko življenje: in proti vsem tem so ravno škofje prvi poklicani, da kot sol zemlje sv. vero in življenje po veri vsajajo in goje, povzdigujejo in krepčajo, kjer peša...“ Zato je škof Missia vse, ker je delal, delal s tem namenom in s to željo, da bi bil, kakor pravi v istem pismu — „Kristus prva misel našega življenja.“ In delal je mnogo. Koliko se je trudil, da bi v zgostil škofiji dobrih duhovnikov, oboroženih s čednostjo in znanostjo, duhovnikov, ki bi do dna umevali svoj visoki poklic in svojo težko odgovornost zanj, takih duhovnikov, ki bi bili vsi edini med seboj in vsi eno s svojim škofom. A ne le dobrih svetnih duhovnikov, želel je nakloniti svojemu ljudstvu tudi kar največ dobrih redovnikov in redovnic, ki naj bi s požrtvovalnim delovanjem in z neprestano molitvijo klicali blagoslova božjega nad slovensko domovino. Med narodom samim pa je na vso moč pospeševal cerkvene bratovščine in misijone, dobro vedoč, koliko duhovnega blagra dohaja krščanskim srcem po teh cerkvenih ustanovah, in prepričan, da bi ne bil katoliški škof, če bi puščal vnemar te stvari.

To je bilo dela, obilo resnega in blagonosnega dela. Seveda se vse to nekaterim nič ne zdi. Toda to so tisti, kateri več ne razumejo, kaj je živo in

oživljajoče krščanstvo, in takim ne pristojna nobena sodba o delovanju katoliškega škofa.

Vendar sodili so in še sodijo apostolskega moža Missia njegovi nasprotniki. Našli so na njem velik greh, češ da ni bil naroden!

Povejte, kdaj in kako je on zatajil svoj narod? Ali ga je kdaj izdal le za stotinko tega, kar so ga izdajali in ga še izdajajo razni naši „vele-narodnjaki“? Škof Missia je imel pač o narodnosti prave, krščanske nazore. Tisti je v resnici narodnjak, tisti resnično ljubi svoj narod, kateri dela — ne samo kriči — za njegov blagor. In kolikor večji je blagor, za katerega kdo dela med svojim ljudstvom, toliko bolj ljubi dotičnik svoje ljudstvo. Najvišji pa je za vsako ljudstvo večni blagor: in zato je tisti, ki se trudi, da njegov narod pred vsem hodi za tem večnim blagorom, narodnjak v najboljšem in najvišjem pomenu besede. In tak je bil katoliški škof Missia.

Toda pustimo to premišljevanje. Ali ni Missia tudi v časnih ozirih ljubil svojega slovenskega ljudstva? Gotovo ga je. „Ko je videl bedo našega naroda, ko je videl, kako v mnogih krajih ječi pod pezo bremen, se mu je smilil, in z isto apostolsko ljubeznijo je priporočal in podpiral gospodarsko organizacijo ter dovolil celo duhovnikom, ko ni bilo drugih mož, da so oni poučavali narod tudi v tem oziru ter mu snovali gospodarske naprave.“ (Slov. 18. maja 1898. št. 112.) Za vse kar bi utegnili narodu koristiti, kar bi ga moglo gmotno in moralno dvigniti, je bil zavzet. Dokaz temu je prvi slovenski katoliški shod iz leta 1892, ki je v življenju našega naroda največjega pomena. Berite le resolucije v „Poročilu“ o tem shodu in roko na srce — pa povejte, če ni v njih krepkih kali za časni in večni blagor slovenskega ljudstva, za kulturni in gmotni prospek, kakor ga dotlej še ni poznala slovenska zgodovina. In glejte, škof Missia je bil tisti, ki je dal misel takega shoda, ki je z živim zanimanjem spremljal priprave zanj in mu je bil velikodušen pokrovitelj.

Slovenec da ni bil Missia? Bil je in ljubil je slovensko ljudstvo in materni jezik! Kadarkoli je ob birmovanjih stopil med svoje ovčice, vselej je že njegovo prisrčno občevanje z njimi kazalo, kako jih ljubi. S ponosom je večkrat razpravljal v prijateljski družbi o tem, kako lep je slovenski jezik, in zato mu je pa tudi pripomogel v svojem škofijskem uradu in mnogih župnijskih uradih po deželi do večje veljave, kot jo je imel pred njim.

Seveda tiste narodnosti, ki je drugim krivična, ni hotel nikdar poznati. Vedel je, da velela naravna in božja zapoved: ljubiti svoje in pravičen biti do drugih. Kakor ne sme ljubezen do samega sebe, ki

je sicer krščanska zapoved, biti taka, da bi prezirala brata, tako tudi ljubezen do svojega naroda ne sme biti taka, da bi ob njej krivico trpel drug narod, ker smo pač:

„ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi!“

Tega mnogi ljudje ne razumejo ali nočejo razumeti. Missia pa je razumel in hotel razumeti, ker je bil katoliški škof! — Da, velik katoliški škof! Kot tacega so ga poznali vsi dobromisleči Slovenci, kot tacega ga je poznal Dunaj in Rim. Nj. Veličanstvo presvetli cesar ga je imenoval o neki priliki „biser avstrijskega episkopata“, in ko je l. 1895. odhajal iz Rima neki slovenski duhovnik ter je imel srečo, da je bil po slovo še pri sv. očetu Leonu XIII, se je le-ta pri imenu ljubljanske škofije takoj spomnil, da jo vlada Missia, in s poudarkom je rekel sv. oče: „Missia è un vescovo egregio! — Missia je izvrsten škof!“

Žal, da smo ga morali izgubiti! Po 13 letnem neumornem delovanju v Ljubljani mu je došel poziv, da zasede po umrlem nadškofu Zornu izpraznjeno nadškofijsko stolico v Gorici. Teško se je ločil od nas, toda želel je Dunaj, želel Rim, in Missia, ki ni nikdar iskal sebe, je videl v teh željah božji glas in mu je sledil. Dne 16. maja je zapustil našo deželo, zaklicavši „presrčen pozdrav še enkrat vsem duhovnikom in vernikom ljubljanske škofije z iskreno željo, naj jih spremlja vsikdar in povsod najobilnejši blagoslov božji!“ (Slovenec 16. maja 1898.) Nedeljo 21. maja 1898. je bil umeščen kot nadškof goriški, kjer je z novim poletom razvil svoje delovanje za novo škofijo, in kjer ga je leto pozneje, 19. junija 1896. doletelo najvišje cerkveno dostojanstvo, ko je bil, prvi slovenski sin, prištet kardinalom sv. rimske cerkve. (Konec.)

Verujete li vi v Boga?

O nedavno umrlem francoskem senatorju Renaudu se pripoveduje naslednja dogodka:

Ko je prišel iz domovine v Pirenejah (gorovje na južnem Francoskem) prvič kot senator v Pariz, je najel v neki gostilni nekaj sob, ter plačal za en mesec 70 gld. najemnine.

Gostilničar ga vpraša, če ne zahteva pobotnice. „Ne“, mu odgovori Renaud, „je ni potreba, saj je Bog videl“. — „Verujete li vi v Boga?“ ga začuden vpraša gostilničar. „I, to se ve. Saj tudi vi, ne?“ mu odvrne senator. „Ne, gospod, jaz ne!“ — „A tako“, reče hitro potem Renaud, „potem mi morate pa že dati pobotnico“.

Listek.

Klepetulja.

(Iz francoskega.)

(Konec.)

II.

Župan, mestni odborniki, sodnik, vsa višja gosposka v Kliniju je bila zbrana v mestni hiši in je pričakovala državno pravdnštvo, katero je o stvari obvestil orožnik. O poluštirih so prišli v mesto državni pravdnik, preiskovalni sodnik in pisar. Takej nato sta pripeljala dva orožnika Lapaluta iz ječe pred sodno oblast.

Do sedaj je bil stari vinogradnik na videz miren, zdelo se je, da se prav nič ne zaveda resnega položaja. Toda ko je stal pred višjo sodno oblastjo, pred državnim pravdnikom in preiskovalnim sodnikom, se je vznemiril in je zgubil ves pogum.

Ko ga je preiskovalni sodnik vprašal: »Lapalut, vi ste krivi umora«, je mož debelo pogledal, kakor ne bi razumel.

»Vi ste krivi umora«, je resno ponovil sodnik, »ubili ste ...«

»Gospod sodnik, ubil sem krošnjarja.«

»Vi ste ga ubili, pripoznate?«

»Pripoznam, gospod sodnik.«

»Ali je vas krošnjar izzival?«

»Da, začel je roge kazati.«

Skoro bi se bili začeli smejati resni gospodje. Mora se pa tudi pripoznati, da je Lapalut kazal res jako smešen obraz.

»Kako, na kak način ste ubili onega človeka?« je vprašal preiskovalni sodnik.

»Krošnjarja, gospod sodnik?«

»Da, krošnjarja, odgovorite!«

»Imel sem motiko v roki, dvignil sem jo in ga udaril z vso močjo.«

Zona je oblila vse navzoče pri teh besedah.

»Vsakdo ve, da nisem hudoben človek, gospod sodnik; kaj takega se mi je prvič prigodilo.«

To pot se navzoči niso mogli vzdržati smeha.

»Zdaj pojdemo na mesto zločina«, je rekel državni pravdnik, »da odkopljemo umorjenega krošnjarja.«

Dva orožnika sta se postavila na vsako stran starega Lapaluta; nato so vsi odšli iz sodne dvorane.

Šumeča in prerivajoča se množica je sledila zadaj ter jih spremljala do vinograda.

»Ali ste tukaj ubili krošnjarja?« je vprašal sodnik Lapalut.

»Da.«

»Pokažite nam kraj, kjer ste ga pokopali!«

Stari Lapalut je stopal sredi med orožnikoma proti onemu mestu, sledili so mestni odborniki in druge višje osebe v Kliniju. Ko je prišel do dotičnega prostora, se je ustavil in rekel: »Tukaj-le.«

Množica, ki je dospela v vinograd, je nemirno pričakovala žalostnega prizora. Približal se je mož z motiko in začel kopati zemljo. V kratkem času je izkopal široko in globoko jamo, ne da bi kaj našel. Sodne oblasti so vobče mirne narave, a lahko rečemo, da so sedaj začeli gospodje izgubljati potrpežljivost.

»Tukaj se zastoj mučim«, je rekel kopač, »že vidim, da ni nič.«

Glasno mrmranje nevolje in presenečenja je sledilo tem besedam.

»Lapalut«, je rekel strogo državni pravdnik, »na tem mestu niste pokopali svoje žrtve.«

»Prosim, gospod, oprost to, ravno na tem mestu.«

»Saj sami vidite, da ničesar ne najdemo.«

»Prosim oproščenja, gospod državni pravdnik; že zdavnaj je zasledil kopač krošnjarja.«

»Tristo medvedov«, je vzkliknil pravdnik, »ta človek je neumen.«

Vsi so začudeno pogledali starega Lapaluta. Ta se je pa mirno sklonil in pobral velikega polža, ki je ves zmečkan visel iz strte lupine.

»Zdaj vidite, da se nisem zlagal«, je rekel, »ravno tukaj sem ga pokopal, kakor vidite.«

»Lapalut, kako se predrznete šale uganjati s sodno oblastjo?«

»Gospod državni pravdnik, reven sem bil vse življenje, a vedno sem spoštoval deželne postave, sodno oblast in tudi one, ki jo zastopajo.«

»Torej, kje ste vendar skrili onega krošnjarja, ki ste ga umorili?«

»Jaz, da bi bil morilec! Gospodje, kako morete o meni kaj takega misliti... Kakor sem imel že čast opomniti gospodu preiskovalnemu sodniku, tole je oni krošnjar, ki sem ga ubil.«

Množica se je na vso moč zakrohotala, da je glasno odmevalo.

»Gospodje«, je rekel nato župan mesta Klinija in se obrnil k uradnikom, »povedati vam moram, da pravimo pri nas takimle polžem krošnjarji.«

Zopet se je množica glasno zasmejala.

Uradniki in orožniki niso bili pa nič kaj pri volji.

»Lapalut«, je rekel z ostrim glasom državni pravdnik, »ne vem, s kakim namenom ste razširili govorico, da ste storili veliki zločin.«

„O, tega nisem jaz storil!“

„Vi ste vzrok tolikega nemira v mestu. Orožnika sta se bila pri vas oglasila; namesto da bi jima povedali resnico, ste nadaljevali predrzno šalo in se dali odpeljati v zapor.“

„Orožnikom sem povedal resnico, da sem ubil krošnjarja.“

Uradnik je srepo pogledal Lapaluta, da je ta nehoté sklonil glavo.

„Dobro ste igrali predrzno burko, da ste vsakega prevarili.“

Naučili vas bomo, da ni dovoljeno po nepotrebem vznemirjati in razburjati meščanov ter norce briti z javno oblastjo. Čeprav niste storili zločina, krivi ste vendar prestopka, ki bo imel žalostne posledice. Lapalut, vi pridete pred varstveno policijsko sodišče.“

Lapalut je pobledel in debele solze so se mu udrle iz oči.

„Kaj da bom prišel pred policijsko sodišče“, je vzkliknil Lapalut, »kakor kak tat ali hudobnež, jaz stari Lapalut, ki me vsakdo v Kliniju imenuje dobrosrčnega moža!... Gospodje, pripoznam, da nisem prav delal, obžalujem vso krivdo in prosim odpustčanja vsakega. Gospodje uradniki, gospod župan in vsi drugi, nisem mislil da bo stvar povzročila toliko hrupa in da bo tako daleč prišlo, prisegam vam... Obžalujem prav vse!“

„Čakajte, Lapalut“, je rekel župan; »vsakdo v Kliniju ve, da ste vrl mož; pa kaj ste pravzaprav nameravali s to stvarjo? Gotovo niste brez namena delali. Kakšen namen ste imeli? Povejte resnico gospodom uradnikom!“

„Naj bo, gospodje; hočem povedati! Imam ženo, ki jo sicer ljubim, saj mi je tovarišica že petintrideset let; skupaj sta se postárala, — ljubim jo tudi, ker je varčna in dobra gospodinja. Pa k nesreči ima neznošno napako; rada klepeta... Jeziček ji ne da miru, in zapazil sem, da čim bolj se stara, tem rajši klepeta. Vse sem že poskusil, da bi jo navadil molčati, pa vse je bilo zastonj. Ali ni to velika nesreča, gospodje?“

Zadnjič sem jo hotel zopet poskusiti. Ko sem prišel iz vinograda sem se delal prepadenega in obupanega; ko me je opazila, me je začela izpraševati; ko me je že dolgo presila, sem ji rekel, da sem ubil krošnjarja in ga pokopal v vinogradu.

Pa glejte, gospodje, ni mogla držati jezika za zobmi. Danes zjutraj je vse povedala sosedu, ta drugi, in tako se je razneslo po vsem mestu. Orožnika sta prišla pome in dal sem se jima odpeljati, misleč, pa bo to za ženo dobra šola. Glejte, gospodje, to je resnica. O, da bi se le klepetulja pobiljšala!...“

Uradniki sami se niso mogli več vzdržati smeha; živahno so se smejali. Bili so razoroženi.

„Ker je gospod župan za vas govoril, vam odpustčamo“, je rekel državni pravdnik; »pa če boate še katerikrat izkušali pobiljšati ženo, rabite manj nevarna sredstva. Zdaj ste prosti.“

Vinogradnik se je globoko klanjal in zahvaljeval. Množica pa je začela kričati: »Živio državni pravdnik, živio Lapalut!“

Množice so izpremenljive kakor valovi. Prebivalci v Kliniju, ki so eno uro prej hoteli obesiti Lapaluta, so ga zdaj spremljali z živahnimi pritrdjevalnimi klici.

Kdor še ni vedel o tem, je kmalu ališal zvito šalo, kako je stari Lapalut za nos zvedil svojo ženo, ki pa je skoro v istem času vsakega za nos zvodila.

Celo najbolj navihani so pripoznali, da je dogodka s polžem najbolj pretkana in zvita, kar se jih je kdaj dogodilo v Kliniju.

Ko je Lapalutova žena izvedela, da je mož oproščen, je skoro znorela od veselja.

Tekla je naproti predragemu možu in se ihté oklenila njegovega vratu.

„Če le ne boš več klepetala, pa bom zadovoljen.“

„Predragi mož, obetam ti, da ne bom nikdar preveč govorila.“

„Do večera morda“, ji je odgovoril, »majaje z glavo. Tebe mora jako srbeti jeziček, ko še ne moreš molčati, kadar sem v nevarnosti, da me v ječo vržejo.“

„Odpusti mi, ljubi mož; obetam ti, da ne bom več klepetala.“

„Dobro, bomo videli“, je rekel Lapalut in drugič zmajal z glavo v znamenje, da dvomi.

Zvečer po večerji sta sedela nadzornik Ubinot in orožnik Lallois v prijaznem pogovoru.

„Lallois“, je rekel Ubinot »danes je bilo v mestu veliko hrupa za prazen nič. Prisiljeni smo bili odvesti v zapor starega Lapaluta in naglo naznaniti zadevo sodni oblasti v Makenu. Nekoliko prenašlo smo delali.“

„Glejte“, je nadaljeval nadzornik ter si vihal brke, najprvo bi morali le sumiti Lapaluta in le pogojno verjeti onim govoricam. Lapalut je star lisjak, ki je vedno pristen v šalah, ki mu nikoli ne zmanjka dovtipov.“

„Pa ubogi mož je vendar obžalovanja vreden, ker ima tako klepetuljo za ženo. Ona mu zagreni marsikatero uro; pa naj bo, kakor hoče, Lallois, bodete videli, da se ne bo pobiljšala...“

„Jaz imam o tem svoje misli. Če je žena klepetulja in jo hočeš odvaditi, ni drugega zdravila, kakor odrezati ji jezik!“

Orožnik je vojaško pozdravil svojega načelnika in rekel: »Načelnik, imate prav!“

Politični razgled.

Državni zbor je predelal v proračunski razpravi „ljudsko šolstvo“, „finančno upravo“ in „direktne davke“. Že čez dva meseca traja drugo branje, a vključ temu je prišel na vrsto primeroma še majhen del govornikov, katerih je oglašanih do 300. Zato so se začeli načelniki raznih strank dogovarjati in pogajati, kako bi se dala proračunska obravnava pospešiti. Število govornikov treba zmanjšati ali pa skleniti, da nobeden ne sme govoriti dosti čez pol ure, sicer razprava niti do poletja ne bo dovršena. Še med to razpravo prideta na vrsto zakona o davku na vožne karte in o pocenjenju živinske soli.

V delegacijo je za Kranjsko od Slovencev voljen dr. Susteršič. Predsedništvo so ponudili poslancu Javorskemu, ki se ga pa brani; ko bi res ne hotel sprejeti, bo predsednik najbrž Baerenreither.

Podpora Pragi. Vlada je postavila v proračun 16 milijonov kron za vodovod, obrežne zidove in druge naprave v Pragi. Postavka je sprejeta s 83 glasovi večine. Glasovali so zanjo polnoštevilno slovanske stranke, veliko posestvo, krščanski socialci, socialni demokratje in Italijani. Slovenski poslanci so glasovali za Čehe iz hvaležnosti za češko pomoč glede Celja, sicer se bodo pa vsem takim vladnim „darilom“ vstavljali.

Nemške zahteve. Ker so Čehi dobili podporo za svoje stolno mesto, so se jele vse stranke oglašati za podpore. Samo Nemci in Italijani zahtevajo od vlade za svoja večja mesta okroglih sto milijonov. Kakor da bi bankovci rastle kot gobe po dežju! — Nemci bi med drugim tudi radi za Gradec novo justično poslopje in novo gimnazijo, za Celje nemško obrtno šolo, za Celovec pa popolno nemško učiteljsko. Seveda so o nujni potrebi teh zavodov prepričani sami — Nemci!

Vojni minister Krueghammer je že dalj časa bolehen, zato je dobil dopust do nedoločenega časa. Nekateri trdijo, da se sploh več ne vrne na svoje mesto. Njegove posle vodi sedaj sekcijski načelnik *frä. Schöneich*.

Belopelki gošči se ne odstopijo tovarn. družbi. Pravico do paše ohranijo kmetje. To je zasluga katol.-narodnih poslancev, posebno posl. Pogačnika.

Liberalna blamaža. Liberalna slov. stranka se je z dr. Tavčarjevim „kompromisom“ temeljito pomazala pred slovensko javnostjo in pošteno osmešila pred vsem širšim svetom. Pokazala je jasno, da nima več narodnih čutil; izkuša si le dobiti proste roke za „druge reči“. V širši javnosti se je tako pošteno osmešila, da je ne bo tako kmalu kdo smatral za resno; pokazali so ti ljudje, da nimajo prav nobenega vpliva na slovensko javnost. Ves slovenski narod štajerski je po svojih zaupnikih v Celju izrekel, da hoče celjsko postojanko braniti do zadnjega — da tu ni nobenega kompromisa, nobenega pogajanja. Tudi vlada, ki je vsled „Narodovih“ baharij menila, da imajo ti ljudje kdovekoliko vpliva na Slovenskem, je spoznala, koliko je tej stranki bila ura.

Dr. Tavčarjeva politika. Ko se je poslanska zbornica posvetovala o šolstvu in je nastala razprtija zaradi celjskih vzporednic, pri čemer se je šlo za častno zadevo vseh avstrijskih Slovanov, tedaj se je oglašil k besedi tudi zastopnik „bele“ Ljubljane, dr. Tavčar. Vse je pričakovalo, kdaj in kako bo mahnil po nasprotnikih naših najpotrebnejših učnih zavodov. On pa, „do neke meje nervozen“, najprej pravi boritljem za celjske slovenske vzporednice, da se boré za „majčkeno muho“ in potem — pri debati za slovensko gimnazijo — napada nune, ranjkega kardinala in duhovščino, napada našega škofa, ki hoče dati Slovincem pravično in izborno srednjo šolo. Nadalje namestu o Celju govori o škofovih gozdih, katere — tako je milo tožil — ljubljanski škof v škodo svojih naslednikov na nezaslišan način „izkorišča“. V svoji nervoznosti potem kliče na pomoč — pa ne za Celje — vlado, naj prepove ljubljanskemu škofu tako brezobzirno vkončevati gozde. In vendar se vse vrši na premišljen, pameten način z dovoljenjem vlade. To je politika in sicer dr. Tavčarjeva politika!

Dr. Herold se je pritožil na državno sodišče, ker mu predsedstvo državnega zbora ni hotelo na češke pobotnice izplačati dnevnin. Sodišče je odredilo, da mu je vlada dolžna tekom 14 dni izplačati dnevnine s 5% obrestmi in da mora tudi plačati pravdne stroške v znesku 200 kron.

Horanski, novi ogrski trgovinski minister, je umrl; njegove posle prevzame začasno min. predsednik Szell. Kot naslednika imenujejo bivšega min. predsednika grofa Julija Szaparija. Hrvaško časopisje zahteva, naj bi kak Hrvat prišel na to mesto, ker se to še ni zgodilo, odkar je Hrvaška v skupni upravi z Ogrsko.

Slovaški poslanec Ruzniak je v ogrski zbornici zahteval ustanovitev srednjih šol za Slovake. Minister Vlassics je odgovoril, da na to sploh ni misliti, ker se na takih srednjih šolah vedno goji izdajski duh. Taka je mažarska omika! Minister kar splošno sumnjiči slovaški narod domovinoizdaje, in mažarska večina mu ploska, in najbolj opravičena zahteva se ne odkloni, ampak po vrhu še osmeši brez najmanjših dokazov.

Naša monarhija dobi, kakor vedó poročati Vatikanu blizu stoječi krogi, dva nova kardinala. V prvi vrsti se namerava podeliti kardinalski klobuk zagrebškemu škofu dr. Posiloviću. — Drugi avstrijski kardinal bi bil monsignor dr. Montel, ki sedaj rezidira v Rimu, je ondi zelo priljubljen in ima precejšen vpliv.

Wolf in Schalk. Nemški poslanci iz Češke so imeli sestanek, kjer so se dogovarjali o volitvah v delegacijo. Wolf je zahteval za vsenemške poslance, ki so izven vsenemške zveze, tudi en mandat, češ, da večina nemškega prebivalstva ne stoji za vsenemško zvezo, ampak za njim, Wolfom. Schalk mu zakliče: „To je otročja norčija!“ Wolf vpije nazaj: „Jaz vas pokličem na odgovor!“ Schalk razburjen Wolfu: „Na Wolfove besede ne reagiram, ker ga smatram za brezčastnega človeka in malovrednega. Na to je Wolf pozval Schalka na dvoboj, ki ga pa ta ni sprejel, ampak je zahteval častno sodišče, pred katerim hoče dokazati, da Wolf v resnici n

zmožen dati z dvobojem zadoščenja. Čuje se, da se Wolf boji častnega sodišča in hoče odložiti mandat.

Od Nemčije je naša vlada zahtevala, naj toži založnika Wiemanna, ker je z brošuro „Cesar Franc Jožef in jezuitje“ razžalil našega cesarja. A sodišče v Elberfeldu ga je oprostilo, rekoč, da je Wiemann žalil samo jezuite. Kaj, ko bi se pri nas kaj takega zgodilo?

Rustja je v kratkem izgubila dva ministra. Notranjega ministra Sipjagina jim je ustrelil Balmašev, bivši dijak kijevskega vseučilišča, povodom zadnjih nemirov med dijaki občutno kaznovan. Pozvali so potem Murawiewa, naj sprejme njegove posle, a je čast odklonil, ker se boji, da tudi njega kdo napade. Sedaj je imenovan za notranje ministerstvo senator in državni tajnik pl. Plehwe, velik nasprotnik židov, Nemcev in dijakov-nemirnežev. Sedaj je še ostavko podal naučni minister Wannowsky; naslednik bo neki Senger, dosedanji pomočnik v naučnem ministerstvu. — Na znotraj ima Rusija velike težave; gospodarsko stanje pripravlja ljudstvo za socialno revolucijo. Absolutizem bo moral iti prej ali slej.

Nemtri za splošno volivno pravico so tudi na švedskem. V glavnem mestu Stockholmu so se demonstrujoče množice že parkrat spoprijele z redarji; več oseb so ranili s sabljami, druge pozaprl.

Belgija. Pred 18 leti so liberalci z vso silo hoteli preprediti, da dobi Belgija katoliško vladno. Zastonj. Ljudstvo je vrglo liberalizem ob tla in že lepo število let vlada ondi katoliška vlada. Doslej so bili vsi poskusi, vreči jo, zaman. Mnogo so njeni nasprotniki, liberalci in socialni demokratje, pričakovali od nove volilne reforme, katero je dobila Belgija 1893. Mogoče je pa po tej reformi, da ima kdo zaradi večjega premoženja dva ali zaradi višje izobrazbe celo tri glasove. Letos so liberalci in socialni demokratje nahujskali ljudstvo, pred vsem delavske sloje, da je jelo demonstrirati za splošno enako volivno pravico; imeli pa so pri tem predvsem namen vreči katoliško vladno. Začela se je res ena v Evropi dosedaj največjih stavk: število stavkujočih je znašalo okoli 300.000. Toda vlada je trdno stala in se ni uklonila. Revolucionarji so uvideli, da s silo ničesar ne opravijo; sedaj je vsa stvar, zaradi katere se je toliko bobnalo v svet in blatilo katoliško vladno, z malimi izjemami končana. Ko je zbornica s 84 proti 44 glasovom odklonila predlog, da bi se takoj pričela razprava o reviziji ustave, in je kralj izjavil, da se popolnoma strinja z vladno, se je položaj brž znatno izboljšal, liberalci imajo pa eno blamažo več.

Angleži se še vedno pogajajo z Buri o premirju. Težko pa je izvedeti o tem kaj zanesljivega, ker Anglija tako hudo pazi, da bi svet kolikor mogoče malo vedel, kako klaverno ji gre v boju s tako „brezpomembnim“ narodom. Iz Amsterdama prihaja vest, da je predsednik Krüger naznanil zastopnikom ondotnega časopisja, da je po njemu došli poročili pričakovati, da se sklene mir najpozneje do konca maja; Krüger se poda v južno Afriko. — Zoper poslednjo hudo nasprotujejo angleški vladni poslanci. Kadar „Domoljubov“ politikar sam izve kaj več podrobnosti, vam jih bo že povedal.

Dopisi.

Iz Metlike. Dragi moj »Domoljub«, evo me zopet tu! Nisem pozabil še na te, saj te tako rad prebiram! Včasem sem se že mislil oglasiti, a nisem utegnil pa nisem, ker sem se pripravljaj na pot po — Beli Krajini. Najraje bi jo seveda mahnil „čez lužo“ — v Ameriko — a ni groša. Vedna zaprtija, razne kužne bolezni, slaba letina — to bo nas spravilo kmalu vse v Ameriko — Amerikanci naj dridejo pa k nam. Vinogradi so sicer nekaj obrodili, a ni ga kupca — oh to je slabo, slabo! S čim bodo ljudje vračali brezobrestna posojila, ker so vsi tako zadolženi? — Vzel sem torej potno palico in svoje — „rešeto“ — ter jo mahnil proti podzemeljski fari, ki je baje najbolj liberalna v celi Belikrajini. Metal sem oči na vse strani kot nekdašnji stari Pavliha, da bi le kaj vjel za na rešeto. Pridem v Gradac, ki je bil svoj čas zelo znamenit vsled tovarne za železo — a zdaj je še bolj vsled tovarne za „krtače.“ In glej, najprvo me zbode v oči dvojezični napis na občinskih tablah. Gradac za Slovence, Gradatz za Nemce in nemškutarje! No zdaj je pa cela Nemčija odrešena, sem si mislil ker ima svoj Gradatz. Hajlo! Podobnih in še bolj spačenih imen je vse polno — to se vsaj meni zdi zelo — neumno. Nekaj posebno imenitnega sem takoj izvedel v Gradacu. Liberalno navdihnjeni občinski odborniki so namreč soglasno slenili »postavo«, po kateri se duhovnikom več ne sme dajati bira, ampak on mora delati zastonj. A glej ga spaka! Za voljo lepšega bodo morali baje vsi oni, ki so podpisali dotično postavo, plačati 2 K kazni, a biro bodo pa morali vsejedno plačevati »Šika se jim« sem rekel, vzel svoje rešeto in šel dalje. Modrim Gradačanom pa svetujem, naj nikar več ne volijo poslancev, saj znajo sami postavke delati, naj le naredijo še postavo, da bodo morali tudi notarji zastonj delati! V Gradacu je umrl pred par tedni oče našega gosp. kaplana. To je bil značajan mož stare korenine, kakoršnih je dandanes malo v Belikrajini. Njegov sin — duhovnik mi je pravil o njem sledečo zgodnico. Ob volitvah ga je srečal na cesti neki agent, ki ga vstavi in zaničljivo vpraša: No, očka povejte vi meni, kaj pa je pravzaprav liberallec. Očka ga pogleda in pravi: Liberallec se pravi toliko kot grešnik, ker naši liberalci ne hodijo v cerkev, se ne postijo in duhovne zaničujejo. Kdor pa tako dela, tak je grešnik. Agent je šel z dolgim nosom. Dobro ga je mož zavrnil, kaj ne; Bog mu daj večni mir! Odrinil sem jo naprej proti Semiču. Na Krupi zvem, da je tu v graščini tudi umrl neki stari gospod, ki je več let služil pri graščini, bil je pa protestanske vere. Dasi je bil nad 20 let na Krupi, mu ni nikdar niti na misel prišlo, da bi prestopil h katoliški veri. Pokopat ga je

prišel luteranski pastor iz Ljubljane, ki je imel tako lep nagrobni govor, da je baje do solz ganil pričujoče „kristijane.“ Na grobu starega luteranca so kaj ginljivo zapeli v slovo — štirje belokranjski učitelji. Ne vem sicer ali so zapeli ono „Blagor mu, ki se spočije“, ali ono »da vidmo zopet se nad zvezdami“ tega sicer ne vem, a to vem da je liberalni in tako hočejo biti naši »učitelji.“ Domov jo mahnem čez Črešnjevec. Tu sem bil malo bolj pozoren in sem svoje rešeto — skril. Ko sem namreč zagledal cetočo črešnjo, sem se nehote spomnil na znanega gospoda, ki hodi iz Metlike sem črešnje zobat — zato sem djal — pozor! Ves truden slednjič priromam domov iz potovanja. Na potovanju sem opazil tudi, da so naše ceste zdaj veliko bolj urejene, kot so bile poprej, če prav naš klerikalni cestni načelnik še nima nobenega križca za zasluge. Vsa čast mu! To je še marsikdo pripoznal. Ko pridem domov, zvem da so bile v Metliki občinske volitve. No, liberalci so delali kot povsod po znanem Tavčarjevem receptu: liberalcu groš, klerikalcu pa knof — zato so izbacili še ona dva klerikalca, ki sta bila dosedaj v odboru — in izvolili same pristne liberalce. Ker se je pa volitev vršila le preveč liberalno — to se pravi nepravilno — zato se je poslala pritožba na višje mesto in že se čuje, da bodo volitve razveljavene. To je prav. Slišal sem tudi, da se naši mestni očetje že kesajo, ker so začeli zidati mestni mlin, ker se jim tako veliko podjetje dandanes nikdar ne bo splačalo. Saj je pa mlinov v metliški okolici nad petnajst, ki tudi nimajo vedno — vode. Uradniki in trgovci, ki so glasovali za mestni mlin, bodo dali presneto malo zasluzka — več bom morda koristil jaz s svojim — rešetom. Nazadnje povem še, da smo mi klerikalci, ki hodimo v cerkev zelo nevoljni, ker je v naši cerkvi tako izvrstno — slabo petje. Ali se ne bi visoki nemški red zdaj, ko so nove orglje, malo pobrigal za čast božjo, da ne bo vsako nedeljo kot na veliki petek? Če se to zgodi, homo veseli vsi, najbolj bo pa vesel

Z n a t e k d o.

Ribniški novičar. (Hudikonec in Pustihrib) ste dve vasi gori na Slemenih. Sam Bog ve, kdo jima je dal ti imeni, vedel pač ni, da je takrat skoro prerokoval. Bilo je velikonočno sredo, po sestnik Malnar s Hudega konca in kovač Prijatelj s Pustega hriba sta imela skupen opravke v Laščah. Po opravi bila sta pa v gostilni, kjer se je igralo. Proti večeru je prišlo do prepira, prišlo je med sicer tako mirnima možema do pretepa, do — noža. Kovač je dobil po nesreči rano v nogo in sicer tako globoko in nevarno, da je izkrvavel in v par urah izdihnil, hvala Bogu, vendar previden. Zapustil je na tem svetu staro mater, mlado ženo in troje čisto majhnih otrok. Malnar pa milo toži in zdihuje v za-

poru, ženi obeh pa doma in je na Hudem koncu zdaj res hudo, na Pustem hribu pa tako pusto.

S o d r a ž i c a ima novega župana; Franc Bartol je bil posajen na županski stolec in v njegove roke položena županska oblast. Dobra znanca sva, zato sem ga šel pogledat, kakšen je v svoji novi častni službi. Vkljub obilnemu delu, krero mu je prejšnje županstvo že dalj časa sem nabiralo in hranilo, bil je vsejedno dobre volje. Ko ga ugledam v visocih škornjih, mu pravim: Veš kaj, to le je pametno, da nosiš tako-le visoke škornje; kajti zdi se mi, da bode treba večkrat hoditi po smeteh in stopiti v kako lužo, ki so se semtertje natekle pod prejšnjim županstvom, no pa tudi, ako ti kak liberalce vrže poleno pod noge, te ne bo tako bolelo, če si v škornjih.

Iz **Št. Lamberta.** (Star mora, mlad more umreti.) „Nas smrti ne obvarje koža gladka“, zapel je nekdanj pesnik Prešeren. Kakor je to veljalo v njegovem času in mu dalo povod to zapeti, tako velja še sedaj, ko je on že davno preminil. Kako resnične so te besede, smo imeli pri nas pred kratkim le prežalostno in pretresujočo priliko spoznati. Na cvetno nedeljo je namreč potoval iz Trbovelj proti naši vasi krojaški pomočnik Stanko Cirman v spremstvu enega tovariša. Malo pred vasjo mu naenkrat pride slabo, torej prosi tovariša, naj mu gre po voznika, da bi ga odpeljal na Savo, ker ne more več naprej. Tovariš otide. V tem so na tleh ležčega zapazili ljudje v bližnji vasi in ga prinesli v neko hišo, kjer se ni več zavedel. Ljudje meneč, da je pijan, (in ako tudi bolan, kdo bi pač menil, da bo krepak mladenič pri šestindvajsetih letih kmalu postal žrtva smrti) niso poslali po duhovnika, dasiravno je bil le pičle četrte ure oddaljen. Ob dveh po polnoči t. j. 24. p. m. (marca) pa je za vselej zaspal. — Strme so prihajali ljudje gledat, kako slabotna stvar je človek in marsikomu je pač ta mladenič trobental: „Memento mori“, „Spominjaj se smrti.“ Pogreb, katerega se je udeležilo nenavadno mnogo ljudstva je bil 26. p. m.

Pokojnik je bil rojen v Št. Vidu nad Ljubljano. Kot krojaški pomočnik je delal na več krajih, kakor priča njegova delavska knjižica, ter bil vseskozi priden in pošten. Zadnjič je delal v Trbovljah do 21. p. m. na popolno zadovoljnost svojega gospodarja. Na potu iz Trbovelj ga je dohitela smrt in mu pretrgala nit mladega življenja. Tako leži pokopan na našem pokopališču, o katerem gotovo niti sanjal ni. Naj nam bo to v svarilen vzgled, da se nikdar ne ponašamo s svojo močjo in mladostjo! Sklepam s pristrčno željo: „Nagle in nepredvidene smrti, reši nas o Gospod!“

Kraljica majnikova.

Sv. Jurij na Šavnici. (Naše razmere.) Dragi mi bratje! Da me lažje razumete, kakšne razmere so pri nas, vam hočem povedati, da leži naš kraj tik nemške meje na Štajerskem med Muro in Dravo. Med tema rekama potezata se dve lepi dolini, namreč Pesnička blizo Drave, in Šavnička blizo Mure. Mursko polje je eno najlepših in jako rodovitno, ravno tako Šavnička dolina, ki je hčerka murskega polja; v tej dolini se razprostira naša zelo obširna župnija Jurjevška!

Po tem uvodu, dragi čitatelj, si oglejva naše razmere v narodnem oziru. Naše bralno društvo se je začelo zadnji čas prav lepo razvijati. Imelo je v šoli svojo čitalnico, kjer se je naša odrasla mladina nadalje izobraževala pri čitanju dobrih časnikov in knjig ter se vežbala v petju in gledaliških igrh. Ko pa se je lansko leto šolsko poslopje povečalo, nas je krajni šolski svet vrgel iz šole; pa ko smo bili takorekoč pod milim nebom, smo se le začeli premišljati, kaj smo revčeki zakrivali, da se z nami tako neusmiljeno postopa. Najbrž je zadel tisti pravo, ki je rekel: to je najbrž storil braččijanski duh, (neka zagrizena stranka nemčurjev) ki mu vse smrdi, kar je narodno; to je šiba, ki tepe zaspance pri narodnem delu. Druga šiba pa je še hujša za nas Štajerske Slovence in ta je brezbožen nemčurski list „Štajerc“; ta se zaganja v naše bralno društvo posebno, ker mu je na potu vrla mladeniška in dekliska zveza bralnega društva, katera je naše bralno društvo posebno oživila. Ta nemčurski Štajerc kar divja od jeze nad našimi fanti in dekleti, ker mu odločno odbijajo njegove navale.

Slovenski mladeniči in dekleta! Snujte posebno ob narodnih mejah take zveze, ker taka zveza je pravo življenje za bralno društvo! Taka zveza se čisto lahko osnuje. Vsi mladeniči v bralnem društvu se zedinijo pod enim vodjem ter se zavežejo, da bodo delali: za vero, narod in domovino z vsemi močmi; ravno tako je z deklisko zvezo. Torej na delo za Boga, narod in domovino!

iz Šentjakoba ob Savi pri Ljubljani. Ker se mi Šentjakobci v časnikih nikoli ne oglasimo, bi utegnil kdo misliti, da nas ni več na božjem svetu. In to ni tako; tudi mi Šentjakobci se dobro razvijamo v gospodarskem in duševnem oziru.

Kako srečni smo bili pri nas, ker so nam častiti gospod župnik oskrbeli sveti misijon. Obhajali smo ga od 19. do 25. sušca. Moje pero ni zmožno popisati velike koristi svetega misijona; celo take, ki so se popred norčevali iz svetega misijona, si videl pri spovednici klečati in lepo moliti.

Sveti misijon so vodili častiti očetje lazaristi iz Ljubljane; posebno pa je bil sklep svetega misijona zanimiv. Na praznik Matere božje popoldne ob naj-

ugodnejšem vremenu je bil sprejem deklet v Marijino družbo, nato veličastna procesija z Najsvejšim, katere se je udeležila tudi Marijina družba.

Misijon je res velika milost za ljudstvo; zato se zahvaljujemo prav pristrčno častitim očetom misijonarjem pa tudi domačemu gospodu župniku, ker so nam naklonili veliko milost svetega misijona.

Marijina družba za dekleta je bila ustanovljena pri nas pred par leti in je že vpisanih 116 deklet. Družba ima tudi lepo novo bandero. Tudi za mladeniče je ustanovljena Marijina družba; sprejem se bo vršil v kratkem. Mladeniči, hitite pod zastavo Marijino; saj ona sama pravi: Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda. Razvijamo se pa tudi v gospodarskem oziru. Saj imamo posojilnico in hranilnico, ki dobro napreduje v korist ljudstva; imamo mlekarso zadrugo, ki jo je ustanovil č. g. Francišek Pengov, naš rojak, zelo vnet duhovnik za blagor ljudstva. Zadruga ima svoj sedež v Dragomni in začne ta mesec delovati. Bog daj obilo vspeha!

Gorje pri Bledu. (Razno.) V preteklih dneh smo živeli v samih občnih zborih, kjer smo poslušali poročila o našem društvenem življenju in delovanju.

Hranilnica in posojilnica obhaja ravnokar 7letnico svojega obstanka. 1. maj l. 1895 je bil rojetni dan tega domačega denarnega zavoda, ki dela čast gorjanski občini. Prav je povedal poročevalec na letošnjem občnem zboru, gosp. župnik I. Ažman, da smemo z veseljem in ponosom ozirati se nazaj na kratko preteklost domače hranilnice, pa tudi z veseljem zaupanjem gledati v bodočnost, zakaj številke govore, da nas pri tem delu spremlja blagoslov božji in pa zaupanje ljudstva.

Saj so v načelstvu razun onega ali dveh še prav tisti možje ki so l. 1895 stali ob zibelki.

V prvem upravnem letu se je denarja vložilo 55.167 94 K, izposodilo pa 28.291 50 K, čistega dobička 116 94 K.

Lansko, sedmo upravno leto, pa se je vložilo 73.373 89 K, izposodilo pa 50.638 07 K, čistega dobička 1830 25 K. Vseh vlog skupaj je bilo koncem lanskega leta 216.929 K 36 h, posojil 205.220 K 65 h, čistega dobička 6293 K 37 h.

V odbor so bili voljeni vsi stari odborniki, na čelu jim župan g. Jak. Zumer. — Tudi „Čebelič“ skromno sicer, pa prav pridno zbira vinarje in kronice. V 4 mesecih so vložili mladeniči in dekleta nekaj nad 800 K. Kje bi bile te krone, ko bi marijiva čebelica vsako nedeljo ne razpela svojih perotnic, tam po lepi novi dvorani, kjer imajo družbe svoje shode.

Na letošnjem občnem zboru hranilnice se je tudi že izražala želja, naj bi se obresti od vlog povi-

šale od 4 na 4¹/₂, od sto. Čuje se, da bodo vrli blejski klerikanci tam v fari zapuščenega sv. Martina ustanovili svojo hranilnico, kjer bodo obresti po 4¹/₂, od sto. Če bodo Blejci res taki tiči, gotovo mi ne bomo zaostali. Zatorej, Blejci, hitite!

Za danes bodi dovolj, prihodnjič povem kaj o bralnem društvu, ki je tudi v preteklem mesecu imelo svoj redni letni občni zbor.

Cesta iz Sp. Gorij v Zg. Gorje je bila na nekaterih mestih tako ozka, da bi se težko srečala dva enovprežna voza. Zdaj so jo znatno razširili.

V Vintgarju je letos življenje, da gotovo se nikdar tako. Delavcev notri kar mrgoli. Zanimivo je videti, kako se višje in višje vzdiguje nad šumom mogočen zid iz betona. Pravijo, da mora 1. julija že steči turbina, ki bo gonila elektriko tje gor na Hrušico.

Novе hiše tudi tukaj rastejo kakor gobe po dežju. Opažati je to posebno v bližini bodoče železniske proge.

Drevje je še le ta teden šlo v cvetje, torej malo pozneje kakor v nižjih krajih. Če bo Bog dal tako ugodno vreme kot je zdaj, bo letošnja letina dobra v vsakem oziru.

Od Sv. Vida Robcem. Robci! Vaš dopis v zadnjem „Domoljubu“ ni zadel v črno. Odklanjamo toraj prav ponižno Vaše nasvete. Mi ostanemo kakor smo bili, enega duha ene krvi. Pustite nas hribovce lepo v miru in ne vtikajte nosov v naše razmere, mi lahko živimo brez Vas, brez Vaše polne škatlje papirnatega denarja tudi brez zvrhanega krožnika srebra pomešanega z nekoliko zlatimi cekini. Mi hribovci imamo že dobre voditelje; pomnite pa, da smo mi ponosni Notranjci in se ne pustimo kar tako na vrvi voditi, kakor bi se komu, ki ni naš, poljubilo. Ako bomo pa cerkev prenavljali, Vas gotovo denarja prosili ne bomo, kajti znano je, da se le onstran lške po 16% posojuje. Letos, kar imamo občepriljubljenega, za sveto stvar vnetega čast. gospoda župnika, smo napravili mične jaslice, lep božji grob in zdaj pa še ljubke šmarnice brez vaših kronic in upamo, da bomo tudi cerkev prenovili.

Robovci — pa brez zamere!

Opomba uredništva. Po pravilu: „da se resnica prav spozna, je treba čuti dva zvona“ — smo dali prostora tudi Št.-Vidcem. S tem upamo, da je zadeva poravnana.

S Cola pri Vipavi. 25. aprila tretjo nedeljo po veliki noči je bila naša župna cerkev nenavadno polna vernega ljudstva. Vzrok temu je bila žalostna novica, da nas zapustijo naš dobri in goreči dušni pastir, preč. gospod Franc Košir. Želeli smo videti in slišati še enkrat njega, katerega smo mi tako ljubili, peščica naših liberalcev pa tako grdo blatila

po umazanih časopisih. Mi smo z liberalci vred prepričani, da so gospod župnik po krivici trpeli obrekovanje in zasramovanje. No, pa upamo, da bo krivica malo časa pokonci glavo nosila, že se namreč oglašava pravica in jej stopa na tilnik. To čutijo tudi liberalci; pri odhodnici jih ni bilo nič videti; menda jih je vest pekla in grizla, ker so oni krivi, da zgubimo tako gorečega dušnega pastirja, in da se noče, kakor slišimo, nobeden gospodov prostovoljno oglašiti za našo župnijo. Naš dosedanji gospod župnik so pri odhodu videli, kako jih ogromna večina župljanov čisla in ljubi; dokaz zato je bila globoka žalost pri slovesu in pa prelep šopek, katerega jim je podala Marijina družba za spomin. Ker so jih liberalci preganjali, je za gosp. župnika najbolje pričevalo, da so bili pravi Kristusov namestnik, ker je on svojim namestnikom obljubil preganjanje v njih delež, kakor smo slišali iz evangelija ravno to nedeljo. Mi pa želimo, da bi nas g. župnik ohranili v prijateljskem spominu, in da bi v svoji novi župniji ne našli tako hudobnih ljudi, kakor so bili nekateri pri nas. Bog z Vami!

Z Vojskega nad Idrijo. Iz naših svetu tako oddaljenih hribov redkokdaj kak dopis zagleda beli dan. Zato par vrstic tudi iz našega kraja. Pri nas stojimo trdno še vedno kot katoličani; vendar se je tudi med nami začel širiti liberalni duh, kar je povsod kuga za ljudstvo. K nam zahajajo splaz (= večinoma) vsi slovenski časniki, po številu seveda prekosiš vse ti, dragi „Domoljub“. Liberalnih ni veliko, a „Jednakopravnost“ ima skoro v vsaki številki kak ostuden napad na našega g. župnika, ki vedno gorijo za čast božjo in za blaginjo ljudstva. Zdaj so sprožili lepo misel, da bi na Vojskem ustanovili posojilnico ter konsumno društvo, kar bi ne bilo baš v škodo tudi nekaterim liberalcem ne. Le trgovce bi malo hudo zadela; zato se jezijo in protivijo na vso moč. Najbolj se pa jezijo idrijski liberalci, in stresajo svojo jezo v „Jednakopravnosti“ nad nas in nad našega g. župnika. Toda kaj jima je mari naše početje; mi delamo kar hočemo, saj delamo za blagor ljudstva. Zato si zapomnite liberalci: S surovostmi nas ne boste ugnali!

Iz Žaline. Deseti mali traven je bil za žaljinsko župnijo vesel dan. Došel je k nam naš novi župnik č. g. Ludovik Schiffrer v spremstvu č. g. kanonika Kajdiža, č. g. dekana Mateja Sitarja in mnogih drugih duhovnih sobratov. Dospevshega z jutrajšnjim vlakom sprejeli so ga slovesno občinski zastopniki, cerkveni ključarji, ter šolska mladina in Marijina družba s svojima zastavama. Spremili so ga v sprevedu v župno cerkev, kjer se je vršilo slovesno duhovno opravilo. Prelep cerkven govor je imel č. g. kanonik. Novodošlemu g. župniku kličemo: Mnogo let srečni

in zdravi med nami! Zahvaljujemo se vsem čast. duhovnim gospodom, kateri so nam med tem, ko smo bili brez dušnega pastirja oskrbovali službo Božjo ter delili sv. zakramente. Bog jim plati!

Iz Ihana Naš prečastiti vpokojeni župnik gospod Franc Mekinec so se v torek 22. aprila od nas poslovili. Ganljivo je bilo videti ogromno množico ljudstva in šolsko mladino, ko se je zjutraj po opravljeni zadnji sv. maši vsula pred cerkvijo okoli priljubljenega gospoda župnika in se glasno jokaje poslavljalja od njih. Ni ga bilo zlepa med nami duhovnega pastirja, ki bi užival toliko zaupanja, ljubezni in spoštovanja. Saj smo pa imeli tudi vzroka jih ljubiti in spoštovati; koliko dobrega so preblagi župnik, v kratkem času dve leti in pol pri nas storili. V duhovnem oziru so bili pravi apostol za našo župnijo. S svojimi slikovitimi krščanskimi nauki, v prijazni in mehki besedi, ter s svojim vzglednim življenjem, so dosegli lepe vspehe, da se je krščansko življenje, obiskovanje cerkve in prejemanje svetih zakramentov v župniji močno poživilo. Posebno vneti so bili za lepoto cerkve; v notranjščini pred altarjem so oskrbeli okusno in krasno prenovljenje, pri čemur so kaj previdno in varčno ravnali, ter tudi z lastnim denarjem veliko pripomogli. Iz srca hvaležna jim je zato cela župnija. Velik dobrotnik so bili revežem; v vsaki potrebi so bili pripravljeni z svojo veliko-dušno radodarnostjo pomagati. Pri svojem odhodu so vsem svojim dolžnikom po fari, nekaterim v precej visokih zneskih, odpustili ves dolg. Revnim šolarčkom je tudi vsako leto Miklavž v župnišču prinesel mnogo daril, posebno obleke. Za vse to ne moremo se predobremu gospodu župniku primerno zahvaliti. Škoda dobrega gospoda, bil je zadnje dni en glas med ljudstvom, pa ni bilo drugače, zaradi rahlega zdravja so nas morali zapustiti. Dolžnost nam vелеva, za vse to preblagemu župniku na tem mestu javno izreči najtoplejšo zahvalo. Bog povrni stotero! in uverjeni naj bodo, da jim med Ihanci ostane hvaležen in trajen spomin.

Toda kakor so nekdaž Francozi ob smrti svojih kraljev klicali: Kralj je mrtev, živel kralj! — tako kličemo tudi mi Ihanci. V torek je odšel blagi župnik Mekinec, v četrtek pa smo že pozdravili ravno tako blagega novega župnika Avgusta Turka. Za žalostjo veselje! In zopet je bilo vse praznično, vse v mlajih in zastavah! Popoldne okoli 3 ure se je pripeljal novi župnik v spremstvu peterih drugih duhovnikov iz Domžal proti Ihanu. Na meji župnije ga je pozdravil župan z odborniki, v Ihanu samem pa je bila zbrana šolska mladina z g. nadučiteljem in gospdč. učiteljico ter veliko množico faranov. Brihtna šolarica je z lepim nagovorom pogumno pozdravila novega župnika v imenu šolske

mladine in mu izročila prekrasen šopek, nato pa se je razvil lep spreved proti mično ležeči župni cerkvi. Žareč duhovnega veselja je vstopil novi župnik prvi-krat v prijazno farno cerkev, kjer ga je sprejel iz Kamnika došli č. pater Engelbert. Po običajnem blagoslovu se je ljudstvo veselo razšlo, prepričano, da je v novem gospodu župniku dobilo dobrega pastirja, vnetega za dušni in telesni blagor župljanov!

Slovenski novičar.

IV Shod slovanskih časnikarjev se bo vršil v Ljubljani o binkoštnih praznikih po sledečem vsporedju: *Dne 17. maja:* ob 8. zvečer k omerz v „Narodnem domu“. *Dne 18. maja:* a) ob 7 zjutraj na „Rožniku“ sv. maša in skupni zajutrek; b) ob 9. dopoldne IV. shod slovanskih časnikarjev v „Mestnem domu“; c) dopoldne ogledovanje Ljubljane in okolice; d) ob 7. zvečer banket v veliki dvorani „Narodnega doma“. *Dne 19. maja:* a) ob 8. zjutraj izlet na Gorenjsko: Šum, Vintgar in Bled; b) ob 3. popoldne obed v jezerskem salonu hotela „Toplice“ na Bledu; c) ob 7^{1/4} zvečer povratek v Ljubljano; d) zvečer sestanek v „Narodnem domu“. *Dne 20. maja:* a) ob 5^{1/4} zjutraj izlet v Postojno. b) ob 9. obisk svetovnoznane jame; c) ob 2. popoldne odhod v Trst. — Glaven namen tega shoda bo ustanovitev društva slovanskih časnikarjev in razgovor o slovanski časnikarski dopisovalnici. In to je dandanes jako potrebno, da se organizirajo tudi slovanski časnikarji, ako hočejo biti kos svoji nalogi.

Župnik Janez Babnik †. Umrl je 20. aprila nagle smrti č. g. Janez Babnik, župnik v Toplicah na Dolenjskem. Pokojnik je bil rojen v Št. Vidu pri Ljubljani 22. dec. 1836, v mašnika posvečen 29. jul. 1860 ter je služboval kot kapelan v Št. Lovrencu ob Temenici, v Žužemberku, v Št. Jerneju in Dolenji vasi. Od l. 1873 do 1883 je bil župnik v Soteski odtlej pa v Toplicah. Svoj čas je bil tudi predsednik katol. političnega društva za Dolenjsko. Naj počiva v miru.

Premembe v ljubljanski škofiji. Za župnijo Preserje je prežentiran č. gosp. Matija Gerzin, župnik v Fari pri Kostelu.

Kanonično vmeščen so bili čč. gg.: Janez Godec na župnijo Lipoglav, Mihael Horvat na župnijo Turjak, Nikolaj Križaj na župnijo Ovsiš, Avgust Turk na župnijo Ihan, Francišek Košir na župnijo Koroška Bela.

Pravico javnosti je c. kr. minister za uk in bogočastje podelil privatnemu ženskemu

učiteljišču ljubljanskega uršulinskega samostana. Gotovo lep spomenik k dvestoletnici, ki jo je ravnokar obhajal imenovani zavod. Vznemirilo bo pa ta najnovejši odlok vsakega vernega in treznega mislečega Slovenca. Častitim gospod uršulinkam častitamo za tako pridobitev, želeč, da bi mogle tudi nadalje tako plodonosno in uspešno delovati v prid naši ženski mladini.

Umrla je 13. aprila v Dobropoljah Ana Žnidaršič, vzgledna krščanska mati župnika osilniškega, č. g. Antona Žnidaršiča in bogoslovca Josipa, katero priporočamo znancem in prijateljem v pobožni spomin.

Umrl je nagle smrti gosp. Janez Hočevnar, pekovski mojster in obč. odbornik v Vel. Mengšu. Do 2. uri po polnoči je še delal in potem šel po navadi k počitku, a na vse zgodaj so dobili mrtvega v postelji. Čujte, ker ne veste...

Umrl je dne 21. aprila na Seničici pri Preski pošten krščanski gospodar Jožef Šušteršič, p. d. Tomé. V svojem življenju je rad pomagal revežem, vsled česar mu je Bog dal obilo blagoslova pri njegovem podjetju. Udan v voljo božjo je mirno izdihnil svojo duso. N. p. v. m.!

Na sv. Višarjih se prične letošnje romanje dne 8. maja, na dan vnebohoda Kristusovega. Dne 4. junija bo mil. g. knezoškof dr. Jožef Kahan slovesno posvetil nova stranska oltarja.

Realca v Idriji. Z gradnjo poslopja za idrijsko realco se prične še letos. Načrte je izdelal arhitekt Kolinsky, gradnjo je prevzela tvrdka Tönnies, stroški so pa proračunjeni na 180.000 K.

Dijaški dom v Celju. V petek dne 18. t. m. sklenila je v „Narodnem domu“ zbrana celjska narodna družba na predlog dr. Ivana Dečka se resno lotiti ustanovitve „Dijaškega doma v Celju“. Izvolil se je takoj odsek sedmorice, obstoječ iz gg. Baš Lovro, c. kr. notar, dr. Ivan Dečko, odvetnik, Anton Cestnik, c. kr. gimn. profesor, Jos. Kožuh, c. kr. gimn. profesor, Franc Ogradi, opat, dr. Jos. Serbec, odvetnik, dr. Josip Vrečko, odvetnik, in se je istemu naložilo, kaj potrebno ukreniti, da se čim prej ustanovi „Dijaški dom v Celju“.

Vodovod na Vrhniki. Na Vrhniki zgrade v kratkem vodovod. Vodo bodo napeljali iz dveh studencev „V stajah“ po 2-6 km. dolgih ceveh v nabiralnik in odtod v trg.

Podsut grobokop. V Ljubnem na Štajerskem je 24letni delavec Rupil kopal na pokopališču jamo za umrlega dr. Homana. Zemlja se je na grobokopa podsula ter ga zadušila.

Novo Šmarnice: „Premišljavanje o Srcu Marije“, po o. Hartlerju napisal o. Ladislav Hrovat, so v Ljubljano došle prav oni dan, ko je njih spisatelj,

obče priljubljeni „Pater Lacko“, ležal na mrtvaškem odru. Lepa knjižica nam podaja prav prisrčna premišljevanja o Marijinem Srcu, ponižnem, lepem, močnem, usmiljenem itd. Vsako premišljevanje se konča z zgledom, naukom in molitvijo. Premišljevanjem za vse dni meseca maja je pridejena v slovenskem prevodu maša, kakor jo bere mašnik na praznik Srca Marijinega, pa lavretanske litanije. Čedno natisnjena in v platno jako lično vezana knjižica je dobiti pri založniku J. Krajc naslednika v Novem mestu, pa tudi v Ljubljani v „Katoliški Bukvarni“ in v prodalni H. Ničman. Cena 1-80 K, po pošti 10 h več.

Nesreča. V Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem je 17. pr. m. pri postavljanju novih stranskih oltarjev, katere je za tamkajšnjo novo župno cerkev jako okusno izdelal g. Valentin Šubic, podobar v Poljanah, tako nesrečno padel pri njem že dalje časa službujoči mizarški pomočnik iz Stare Loke, da je dva dni pozneje, previden z sv. zakramenti, v starosti krog 28 let, umrl.

Dijaška kuhinja v Ljubljani je dné 20. aprila obhajala svojo 25 letnico, odkar je bila utemeljena. Slavnost se je lepo završila.

„Kraljico majnikovo“, današnja slika v „Domoljubu“, je iz prijaznosti prepustilo uredništvo „Vrtčev o“. Ob tej priliki ta izvrstno urejevani in krasno ilustrovani mladinski časopis najtopleje priporočamo; ravno tako prilogo za male otroke „Angeljčka“. Cena „Vrtcu“, ki izhaja vsak mesec enkrat, je 5 K 20 h, „Angeljček“ posebej naročen 1 K 20 h. Naročuje se pod naslovom: Anton Kržič, c. kr. profesor v Ljubljani, (Sv. Petra cesta št. 76).

Velik požar. V saboto dné 26. aprila okoli pol dne je začelo goreti v Zdenski vasi pri Dobropoljah. V pol ure je bila cela vas v plamenu. Tako hitro in silno se je razširil ogenj, da je vaška brizgalna zgorela pri vodnjaku in so komaj rešili novo brizgalno; nekatere bolnike so komaj izvlekli iz hiš; župan se je komaj rešil s tem, da je skočil v lužo; vsega opečenega so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Zgorela sta dva človeka: 60 let stari mož Jernej Tavželj, pa petletna deklica. Drugi so komaj oteli golo življenje. — Zanetilo se je vsled neprevidnosti. Vsega skupaj je zgorelo 146 predmetov. Živine so precej rešili, a hišna oprava je vsa zgorela. Vsa škoda se ceni na 700.000 kron. Nujna pomoč je silno potrebna.

Izpreobrnjenje kraljice Natalije. Mati srbskega kralja in vdova po rajnem Milanu, Natalija je prestopila v katoliško cerkev. Obred se je izvršil v nekem kopališču na Francoskem, kjer stanuje Natalija eno leto, in sicer v bolniški kapelici. Kardinala pariškega je zastopal župnik. Kraljica je bila jako

ginjena in se je težko vzdržala joka. Izjavila je, da čisto neprisiljena in iz prepričanja prestopa v katoliško cerkev. Drugo jutro je v isti kapelici kraljica prejela prvo sv. obhajilo.

Popotni tovariš za ude III. reda sv. Frančiška. Sestavil P. Angelus Mlejnik, mašnik franč. reda. V platno vezan velja 1:40 vin. (70 kr.). poluusnje 1:60 v. in z zlato obrezo 2 kroni. S pošto 10 vin. več. — Znano je, kako toplo in pogostoma priporočajo sveti Oče Leon XIII. vernikom tretji red sv. Frančiška, od katerega pričakujejo obilno božjega blagoslova in popolnega prenovljenja človeške družbe. To se bo pa doseglo le tedaj, če bodo tretjeredniki res živeli v duhu, v katerem je spisano vodilo III. reda. K temu jim bo brezdvomno veliko pomogla zgoraj imenovana molitvena knjiga, katera je spisana navlašč za tretjerednike. Knjiga podaja v I. delu vodilo III. reda, kratko a dobro razlago vodila, zaznamek odpuškov in drugih duhovnih dobrot; v II. delu je molitvenik z najraznovrstnejšimi molitvami, zlasti še k redovnim svetnikom; v III. delu je „Obrednik III. reda“. Knjiga je vredna vsega priporočila, in želeli je, da si jo omisli vsak tretjerednik, ali kdor si želi pouka o III. redu sv. Frančiška. Dobiva se v frančiškanskem samostanu (pri vratarju) v Ljubljani.

Dvestoletnica ljubljanskega uršulinskega samostana. Od 18. do 22. aprila so praznovala ljubljanske uršulinke v cerkvi, samostanu in v šoli dvestoletnico svojega bivanja v Ljubljani. Dne 19. aprila l. 1702. so namreč štiri redovnice popustile svojo materno hišo v Gorici ter šle ustanavljati nov samostan v Ljubljano, kjer so bile slovesno sprejete dne 22. aprila. Zasluga za to ustanovitev gre blagemu pl. Šelenburgu, možu, ki si je s trgovino pridobil veliko premoženje, a je uporabljal v najplemenitejše namene. — Uršulinke so prebivale najprej v Šelenburgovi hiši na Mestnem trgu. Ker ni bilo nikake dekliške šole v Ljubljani in so morale premožnejše ljubljanske rodbine dajati svoje hčere v vzgojo tujim samostanom, so uršulinke hitele, da tu ustanovijo dekliško šolo. Kmalu so kupile svet pred uršulinskimi vrati in se preselile v novo stanovanje. S danjem samostanu so položile temeljni kamen l. 1713, l. 1718 pa je bil položen temeljni kamen lepi uršulinski cerkvi, ki je bila dozidana l. 1725. — V času francoskih vojak se je samostanu slabo godilo. Leta 1797. so redovnice izgnali iz Ljubljane v Velesovo, a so se kmalu nazaj vrnile. Cerkev so jim Francozi spremenili v skladišče itd. — Ko je Kranjska zopet prišla nazaj pod habsburško žezlo, se je zopet lepo razširjal samostan in napredovala samostanska šola. Ta šola je bila skozi 170 let edina dekliška šola v Ljubljani; nemogoče bi bilo naštet vse dobrote, ki

jih je naša dežela dobila po tej šoli. V novejšem času se je razširila v petrazredno ljudsko in trirazredno meščansko šolo, a l. 1894 pa se je ustanovila pripravnica za izobrazbo učiteljic, ki je letos dobila pravico javnosti. S slovesnostjo, tej zgodovini primerno, se je obhajala dvestoletnica; v krašno zunaj in znotraj okrašeni cerkvi so se vršile prelepe cerkvene slavnosti, a tudi v samostanu samem so gojenke priredile prelep vopred z živimi slikami iz življenja sv. Uršule in sv. Angele, s petjem, deklamacijami in igrami; v vseh točkah se je kazala res mojsterska roka vzgojiteljic; vse nam je ugajalo . . . samo slovenščina se je morala kot uboga pastorka skrivati v kottičku . . . Ali res ne zasluži boljšega prostora tudi v ljubljanskem samostanu? Upamo, da se tudi v tem oziru »vremena zjasné!«

Vsled opeklin umrl. Velikonočni ponedeljek je šel 42letni posestnik Jož. Ceglar iz Vel. Črnega v bližnji gozd, da tam zažge razno odpadlo vejevje in drobnjavo. Pri tem se je pa vnela nad 1 m. visoka trava ter je hitel gasiti, pri čemer se mu je pa vnela obleka in je bila kmalu vsa v ognju. Vsega ožgane in nezvestnega so ga pozneje našli sosedje in prenesli na dom, kjer je naslednji dan umrl.

Uboj. Na Trsteniku se je zgodil na velikonočni ponedeljek grd uboj. Nekaj mladeničev iz Tenetiš podalo se je proti večeru na Trstenik, med njimi I. M., miren in priden mladenič iz poštene, dobre hiše. Zadnji se je sprva branil iti na Trstenik, pa drugi so ga pregovorili, da je vseeno šel. Ko se Tenetišani vračajo, jih na sredi pota iz gozdne zasede napadejo štiri fantalini. Ravnokar imenovanega I. M. so pobili na tla in ga tako grozovito pretepli, da je v jutro družega dneva umrl. Napadovalci so bili oboroženi s poleni, z vilami in svinčenimi krogli. Črno dejanje razodeva grozovito krutost. Vs fara je potrta vsled tega dogodka, najbolj pa domači ponesrečenega sina, ki je bil v obče spoštovan med župljani.

Naročbe na smodnik za streljanje zoper točo. Kakor prejšnja leta, bo deželni odbor kranjski tudi letos razpošiljal smodnik za streljanje zoper točo. Županstva in drugi interesentje v vinorodnih krajih na Kranjskem se opozarjajo, da smodnik čim prej naroče, ker se prva pošiljatev izvrši koncem t. m.; pozneje pa prvi teden vsakega meseca. — Pri naročbah zadostuje, da se navede število zabojev in natančen naslov naročnika in prejemnika pošiljave; osobito je pa navesti zadnjo postajo. Obenem z naročbo je poslati deželni blagajnici v Ljubljani za vsak zaboj po 25 kg. 20 K 60 h.

Za smeh in kratek čas.

Skakalnica.

(Sestavil Burski.)

stolsko	Fr-	stol-	O-	apo-	ski
stvo	itd.	apo-	ga	Av-	čan-
žef	ce-	Nje-	Če-	sar	in
ger-	Jo-	kralj	strij-	li-	ski
anc	ski	Ve-	kralj	ški	itd.

Demant.

a	soglasnik
a a b	kamenita podoba
c č č d e	burski junek
e e e e i i i	prebivalec mesta na Kranj.
i i j k k k k k	ščiti Angleže
k l l l l n n o o	cerkveno orodje
p p r r r r s	prelaz na Slovenskem
š t t t u	riba
u v v	žučkojeda
ž	samoglasnik

Zastavica.

Kdo ima očeta in mater, očma in mačeho, ki vsi še živé, ter 20 bratov in sester, ki so pa le po pol bratje in sestre?

Rebus

a) C + c + ati b) 2 bar + a

Rešitev ugank v zadnji številki.

Križ.

Kristijan Devet.

Besedni uganki.

I.

os — kos — kosa.

II.

Ob — i — čaj — običaj

Rebus.

Načrti Črnogorcev so veliki

(Je bil napačen in ga torej ni bilo mogoče rešiti.)

Prav so rešili: Josip Grum, dijak v Ljubljani, Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorijem, Kati Blumer in Helena Stenovec, dekleti v Št. Pavlu pri Preboldu, Mar. Sila v Trebojem, Martin Deroovšek, lesni trgovec na Savi ob juž. žel.: (rešitev za zadajo številko doš a prepozao).

Loterijske srečke.

Line,	19. aprila	36	23	15	71	75
Trst,	19. aprila	82	70	87	14	6
Dunaj,	26. aprila	80	46	81	14	11
Gradec,	26. aprila	90	46	28	36	77

Tržne cene v Ljubljani

od dne 20. aprila do dne 26. aprila.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	30	Pšenična m. 100 kg.	31	60
» » II. » »	1	10	Koruzna » » »	16	—
» » III. » »	1	—	Ajdova » » »	27	50
Telečje meso » »	1	40	Fitol, liter » » »	—	30
Prasičje » sveže » »	1	70	Grah, » » » »	—	50
» » prek. » » »	2	—	Leča, » » » »	—	25
Kostrunovo meso » »	1	—	Kafa, » » » »	—	30
Maslo » » » »	2	50	Ričet, » » » »	—	—
Surovo maslo » » »	2	40	Pšenica » 100 kg	21	—
Mast prašičja » » »	1	50	Rž » » » » »	16	—
Slanina sveža » » »	1	40	Ječmen » » » »	14	80
» » prekajena » » »	1	60	Oves » » » » »	17	—
Salo » » » » »	1	30	Ajda » » » » »	15	—
Jajce, jedno » » »	—	6	Proso, belo, » » »	15	60
Mleko, liter » » »	—	18	» navadno » » »	14	—
Smetana liter » » »	—	80	Koruz » » » » »	12	40
Med » » » » » kg	1	20	Krompir » » » »	4	20
Krompir » » » » »	—	—	Drva, trda, sežanj	7	60
Piščanec » » » » »	1	60	» mehka, » » »	—	—
Golob » » » » »	—	40	Seno, 100 kg » »	8	—
Raca » » » » »	—	—	Slama, » » » »	7	—
Gos » » » » »	—	—	Stelja, » » » »	—	—

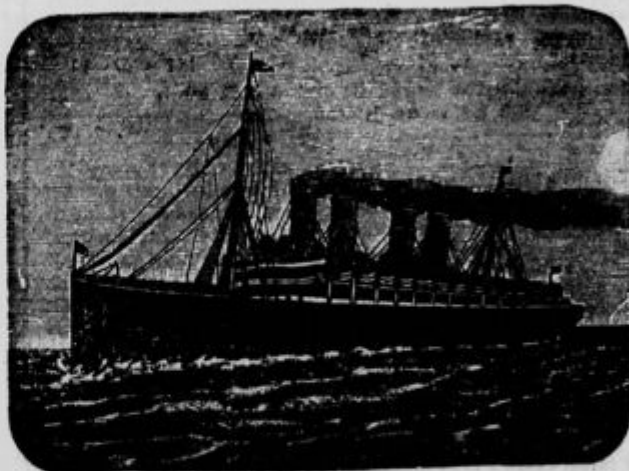
Oblastveno potrjena 93 5-1

Hamburg—Amerika Linie

agentura Ljubljana, Marijin trg št. 1

za odpravo potnikov in pošiljatev čez morje, zlasti pa v

Severno Ameriko.

Največji najhitreje vozeči ter najvarnejši parobrodi na svetu, odhod iz Hamburga po trikrat na teden.

Hamburg—New York 6 dni!

Vsaka pomorska nevarnost je popolnoma izključena, dobra prosta hrana, solidna postrežba, primerne nizke cene v vseh razredih. Vsakršna pojasnila točno in zastonj; vožne karte za velikanske brzo- in poštne parobrode daje

Hamburg—Amerika Linie

agentura Ljubljana, Marijin trg št. 1 (nasproti Frančiškanski cerkvi)

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dne 15. maja t. l.

Zahvala. 92 1-1

Ker nam ni mogoče, da bi se vsakemu posameznemu zahvalili za mnogoštevilne dokaze ljubeznivega sočutja ob smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Josipa Šušteršiča

posestnika na Seničici pri Medvodah

izrekamo tem potom zahvalo vsem, ki so se ga na kakoršenkoli način spominjali in ga spremili k zadnjemu počitku.

Seničica, dne 26. aprila 1902.

Rodblina Šušteršič.

Zahvala.

Ko sem odhajal z Cola, priredili so mi Colski župljani in pa družbenice Marijine družbe prav ginstivo in prisrčno slovo, za kar se jim še enkrat tem potom prav iskreno zahvaljujem. Bog Vam povrni!

Živeli dobri Colani!

Fr. Košir,

91 1-1

župnik na Koroški Bell.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup.

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup rastaplja ašes, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi. Rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebn pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje krvi.

434 (20-14)

Cena steklenici 1. glá 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot mak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime. „Herbabny“ etimeno z vrvišnimi črkami iznosi vsaka steklenica polegstoječe uradno registrov. varstveno znamko, na kateri znamenja na se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1. Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Elskasser. Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Veličevce: J. Jobst; Veličperk: J. Huth.

Hišo št. 2

z gospodarskim poslopjem, dvema njivama in nekoliko svefa v bližini tovarne je na prodaj.

Veš pové lastnik

Ant. Žumer,

posestnik in trgovec z čebelami na Javorniku št. G. 73 (2-2)

2 ali 3 vaje

89 sprejem 3-1

za sodarsko obrt.

Stanovatje in hrano imajo pri meni brezplačno.

Av gust Replč

v Ljubljani, Kolesijske ulice 18.

Hiša

na Visokem pri Kranju,

s poljem (20 mernikov posevke) travnikom in nekoliko gozda se prodaja iz proste roke ali se dá v najem. 85 2-1

Natančneje pove **Marjeta Gorjup**, Ljubljana, Miklošičeva cesta „pri Slavcu“.

Učenca

v trgovino z mešaním blagom sprejme

Franc Pieterski,

80 (2-2) Novomesto.

iz proste roke se prodaja ali v najem dá

lepo posestvo

do 40 mernikov setve, pri cesti blizu farne cerkve v Dobu št. 31 pri Domžalah. Več se izve pri Ant. Grošelnu v Šmartnem pri Litiji. 67 3-3

Prodaja se

na Rovih pri Kamniku

hiša

s lepim sadnim vrtom.

Poleg je nekaj gozda in njiva.

Več se poizve pri lastniku v **Homou št. 1, pošta Radomlje.** 87 1-1

Prodaja se posestvo

ohsegajoče hišo s šestimi sobami, ter 10 orlov zemljišč: njive, gozdi in travniki.

Kje se poizve pri lastniku v **Dravljah pri Ljubljani št. 59** 90 2-1

Prodaja se prostovoljno po nizki ceni

mlin s štirimi kamni in stope ter kamniti jez. 84 2-1

Zraven je **dvoje stanovanj, hlev in majhen vrt.** Vode ne primanjkuje nikdar. — Posestnik ima tudi pravico do občinske gmajne.

Več pove lastnica **Marija Pobovšar, Podkoren** št. 77 Pošta Kranjska Gora (Gorenjsko.)

Bivši sekundarij deželne bolnišnice in asistent porodniškega in ženskega oddelka

dr. med. Ivan Oražen

ordinira od 5. aprila naprej dopoldne od polu 9. ure do polu 10. ure in popoldne od 2. do 3. ure

v Ljubljani 71 2-1

Wolfve ulice št. 12, I. nadstropje.